

У пошані
до піонерів -
лицем
до молоді!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Регістрація і адміністрація:
"Свобода", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07308
424-0237
424-0697
ЖНСовоюз: 435-8740
Тел. з Нью-Йорку:
Барклі 7-4126
ЖНСовоюз: Барклі 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 144. ЧЕТВЕР, 13-го СЕРПНЯ 1970 ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 13, 1970 No. 144. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 12 серпня 1970 р.

В АМЕРИЦІ

СЕНАТ СХВАЛИВ ЗАКОНОПРОЄКТ, згідно з яким державна спарбонія зможе видаткувати на боротьбу проти алкоголізму. Проектують зорганізувати Крайовий Інститут для запобігання і контролю над вживанням алкоголю. Інститут буде при Публічному Уряді Здоров'я ЗСА. Про схвалення цього проекту дбав сенатор демократ з Айови Гаролд Гюз, колишній алкоголік. Тепер цей законопроект переслав до Палати Репрезентантів. Працю над цим проектом зачне Палатна Торговельна Комісія.

КРАПОВЕ СТУДЕНТСЬКЕ ТОВАРИСТВО вирішило заплатити "репарації" Крайовому Товариству Чорних Студентів в сумі 50,000 доларів. Ці "репарації" (відшкодування) офіційно заплатити Студентське Товариство на своєму минулорічному Конгресі. Цього року минулорічну ухвалу здійснено цим способом, що 500 шкіл, які є членами КТТовариства, заплатять по 100 доларів, що дасть суму 50,000 доларів.

8 ВОЙНИХ РЕЗЕРВІСТІВ МОРСЬКОЇ ПІХОТИ, які виконують військові справи тільки при кінці тижня, відмовилися одержати своє довге волосся згідно з військовим приписом, бо хотіли зберегти теперішні "модні" фризюри. Військова команда гостро покарала цих резервістів, які твердили, що вони є воїнами тільки при кінці тижня. Три з них дістали від 14-ох до 21-го дня арешту, а крім цього їм не заплачено платні та зменшено їхні ранги.

ФОРДОВА МОТОРОВА КОМПАНІЯ планує в найближчому продукційному році випродувати 400,000 малюх авт. т. зв. мініавт, які будуть називатися "Пінто". Відділ "Шевроле" при Дженерал Моторс Корпорейшен також проектує в найближчому році випустити 400,000 малюх возів. Обидві ці автові фірми поборюють малюх авт з Європи т. зв. німецькі "фольксвагени", яких цього року мають продати коло 600,000. Вози "Пінто" мають бути на 150 до 200 фунтів важчі від "фольксвагенів". Форд обіцяє, що його авт перевищуватимуть під кожним оглядом дотеперішні "мініавт".

ПАЛАТНА КОМІСІЯ СПОСОБІВ І ЗАСОБІВ схвалила податкові доплати для американських експортерів і односторонньо прийняла рішення, які будуть зменшувати імпорт до ЗСА. Обидві ці ухвали є частиною великого законопроекту про торговельний закон. Мають зорганізувати внутрішню Міжнародну Корпорацію, ціллю якої буде виробляти податкові полегшення від прибутків від експорту товарів. Комісія схвалила обмеження імпорту товарів поза імпортом текстильних товарів та обуви, на які вже встановлені квоти.

ПЕРЕДБАЧАЄ КЛЮПІТ із електричним струмом під час найбільшої зими. Голова Комісії для справ електричного струму Джон Н. Нессіас, промовляючи в Крайовому Пресовому Клубі у Вашингтоні, казав, що це не знає, як цю проблему літо впливатиме на запаси електричного струму, хоч вже брак електрики відчувався на підземках в Нью-Йорку. Та він заявив, що в найбільшій зимі може бути повна нестача електричного струму, бо не знає, чи відбудеться розв'язати справу пального. Коли буде гостра зима, то забракне вугілля і внаслідок цього не вистачить електричного струму.

У СВІТІ

З КАРО ВІДЛІТІВ ДО ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У НЬО ЙОРКУ голова делегації Об'єднаної Арабської Республіки в ОН д-р Мохамед Г. ель-Заїат. Він заявив, що згідно з одержаними під час свого перебування в Єгипті інструкціями від уряду ОАР, араби будуть вимагати в переговорах в справі заморозки виведення ізраїльських військ із усіх окупованих Ізраїлем територій. Мохамед Г. ель-Заїат відбуде в Александрії наради з президентом ОАР Насером, міністром закордонних справ Ріядом, міністром національного керівництва Фейсалем та головою дипломатичного представництва до ЗСА д-ром Горбалеєм.

ВАЛЬТЕР УЛЬБРИХТ, голова комуністичної Східнонімецької Республіки виступив із закликом до держав Північно-Атлантичного Пакту, які також незалежні із цим пактом європейських держав, щоб вони в обличчя зміни "основної нової ситуації" визнали дипломатично Східнонімеччину як суверенну й незалежну державу. Політичні кола Західної Європи трактують цей виступ Ульбрихта, як намагання східнонімецьких комуністів використати підписання договору між Західною Німеччиною і СРСР і закрити міжнародне становище і престиж Східної Німеччини.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ АМБАСАДОР ДО З'ЄДНАНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ ШАК РУБЕН повернувся з початком цього тижня до Вашингтону. Його викликали були до Єрусалиму для консультацій в справах зв'язаних із перемир'ям на Середньому Сході, зокрема щодо питання про есентуальне виведення ізраїльських військ із окупованих Ізраїлем в 1967 році арабських територій.

В ЧАСІ МІЖ ЗАКІНЧЕННЯМ ШЕСТИДЕННОЇ ІЗРАЇЛЬСЬКО-АРАБСЬКОЇ ВІЙНИ в червні 1967 році і зачаткуванням перемир'я 8 серпня 1970 року загинуло в боях з арабськими повстанцями та з військами Об'єднаної Арабської Республіки й інших арабських держав 642 ізраїльських воїнів і 2 033 поранених. В самій шестиденній війні 1967 року загинуло 803 воїнів і 2 700 було ранених.

ПРЕЗИДЕНТ КОНГО генерал Джозеф Д. Мобуту, відвідав в понеділок 10 серпня ц. р. після своєї візити у Вашингтоні, Об'єднані Нації в Нью-Йорку і був почесним гостем генерального секретаря ООН У Танга, який влаштував для нього окреме прийняття.

В СІНГАПУРІ відбулася в неділю 9 серпня ц. р. велика маніфестація для відзначення п'ятиріччя незалежності Сінгапурської республіки. В параді взяло участь 25 тисяч осіб, як також військові сухопутні, панцерні й летунські з'єднання.

ПРОВЕДЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЮ АГЕНСІЮЮ ЗСА опитування в різних країнах Європи й Азії виявило факт зменшення довіри до ЗСА в цих країнах внаслідок здійсненої Америкою інтервенції в Камбоджі. Було проведено це опитування ще перед виведенням американських військ із Камбоджі. За американською інтервенцією в Камбоджі зазналися більшість опитуваних тільки в таких країнах, як Філіппіни й Австралія.

Ніксон поставив вето проти двох законопроектів

Вашингтон. — Президент Ніксон 11-го серпня поставив вето проти двох законопроектів, називаючи їх інфляційними, бо Конгрес збільшив запропоновані Урядом видатки на більше як однієї мільярда доларів. Президент відслав ці законопроекти до Палати Репрезентантів. Ці проекти це: 1. Схвалення 4.4. мільярда доларів на Департамент Освіти, яка то сума є на 543 мільйони більша від тієї, яку запропонував був Уряд. 2. Призначення 18.1 мільярда доларів на так звані "незалежні агенції": Крайову Аеронавтичну й Космічну Агенцію, на Департамент Мешканцевих Справ і Мискового Розвитку та інші агенції. Ця сума є на 541 мільйон більша від запропонованих витрат Урядом. Вето Президента проти цих проектів стало несподіваним для великого числа членів Конгресу. Демократичні члени Конгресу виступили проти Ніксона. Провідники обидвох партій заявили, що напевно знайдеться потрібна більшість

Президент підписав закон про поширення допомоги для безробітних на 4.7 мільйона осіб

Вашингтон. — Президент Ніксон підписав новий закон, згідно з яким 4,700,000 осіб мають право діставати допомогу під час втрати праці. До цієї категорії належать такі робітники, які доє не діставали підмоги, коли втратили свою працю: 1. Робітники, що є zatrudнені в осіб, які мають від одного до трьох робітників. 2. Деякі робітники, що zatrudнені в сільському господарстві. 3. Працівники в неприбуткових підприємствах, в steady-вах біржі й забезпеченні. Реорганізація цих агенцій поділяла б в тому, що їхні головні дістали б більш повноважень та могли б ставити вето проти рішень комісарів і рецензії їхнього урядування був би довший. Вони мали б мати вплив на бюджет своїх комісій. Рада пропонує консолідацію різних форм транспорту, а саме об'єднати в одній агенції Міжстейтову Торговельну Комісію, Федеральну Морську Комісію й навіть Цивільну Аеронавтичну Раду. В колах Уряду президента Ніксона немає великої охоти здійснювати рекомендації Дорадої Ради.

Уряд дістав проект реформувати 6 федеральних агенцій

Вашингтон. — Дорада Рада, найменшова президенти Ніксона, пропонує Урядові рекомендації реформувати 6 федеральних регуляторних агенцій з усіх сімох. Ця Рада пропонує, щоб Уряд віс до Конгресу потрібні проекти в справі реорганізації агенцій, які мали б бути більше чутливі на громадські інтереси, краще достосовані до змін на ринку та могли б легше виконувати свої завдання. Дорада Рада рекомендує реорганізувати такі агенції: Федеральну Морську Комісію, Цивільну Аеронавтичну Раду, Федеральну Електричну Комісію та Комісію в спра-

Перший Відділ ОДВУ відзначив на Оселі Ольжича своє 40-річчя

Лігитон (П. Р.). — Перший Відділ Організації Державного Відродження України (ОДВУ) з Асторії, Н. Й., який зорганізував 5 липня 1929 р. сл. п. полк. Євгена Коновальця, відбуть свої 40-річчя святкування на Оселі ім. О. Ольжича в Лігитоні, Іла. в дні 1-го й 2-го серпня ц. р.

Вже в суботу 1-го серпня багато гостей мало нагоду оглядати виставку рідкісних знімків, книг та листів із архіву Відділу, а між ними листи з підписами полк. Є. Коновальця, Сеніка - Грибівського та інших визначних націоналістичних діячів. В суботу ввечерю членство 1-го Відділу ОДВУ провело час із друзями інших осередків на танковій забаві у великій залі Оселі та люблялося разом із численними гостями мистецькою програмою ввечеря, а це виступом тріо "Соловейкі" із Філадельфії під керівництвом проф. Зої Маркович. Заполнена публіка нагороджувала "Соловейків" гримками.

Канцлер Брандт прибув до Москви, щоб підписати договір між СРСР і Західною Німеччиною

Москва. — У вівторок 11 серпня ц. р. сюди прилетів спеціальним літаком Люфганза-707 президент Захід. Німеччини Вільі Брандт з супроводом для підписання устійного у Москві під час одинадцятиденних переговорів міністрів закордонних справ СРСР і Західної Німеччини договори про нестосовання сили в розв'язуванні непорозумінь і конфліктів і з визнанням сучасних границь між Західною й Східною Німеччиною та між Польщею й Східною Німеччиною. Прибув Брандт до Москви в супроводі своїх найближчих співробітників і понад 100 західнонімецьких журналістів. Приїзд його до Москви був спізнений на дві години, бо безпосередньо перед відлітом літака керівництво лєтовіща в Бонні одержало фальшиве попередження, що в літак покладена бомба. Вітав прибулого на лєтовіще Вау-ково біля Москви Брандта і членів західнонімецької делегації дуже сердечно прем'єр Совєтського Союзу Алексєй Н. Косігін і на вітанні відповів Брандт подякою й коротко заявив, що "ми прибуваємо пізно, але все ж таки прибуваємо". Після цього Брандт разом з Косігіним перейшли перед фронтом вишкученої на лєтовіщі почесної військової гвардії. З лєтовіща Брандт і члени його почоту переїхали до призначених їм на Ленінських Горах під Москвою приміщень. Підписання договору між Совєтським Союзом і Західною Німеччиною, що її досі совєтська пропаганда представляла, як "остеою німецького реваншизму" і її керівників як "паліїв війни", визначено на середу 12 серпня й урядові совєтські чинники та совєтська преса трактують цю подію, як "історичне досягнення" совєтської політики, закріплення миру" в Європі. Ще перед підписанням договору і офіційною публікацією його тексту два західнонімецькі щоденники "Ді Вельт" та "Більд Цайтунг" опублікували, без відома і згоди совєтського уряду, докладний його текст, заявляючи, що "народ має право знати" про те, що діється чи буде дітися. Текст приготованого до підписання в середу 12 серпня договору складається із п'яти параграфів. У першому з них обидві сторони, і Совєтський Союз і Західна Німеччина, або Федеративна Республіка Німеччини, стверджують, що "важливим завданням їхньої політики є відновлення миру і злагодження конфліктів" і що вони сприятимуть нормалізації ситуації в Європі. У другій точці вони стверджують, що всі непорозуміння між собою вони розв'язуватимуть з допомогою мирних засобів, і в третій вони заявляють непорушність існуючих сьогодні границь в Європі, включно із лінією Одрі - Нєси, яка становить західну границю Польської Народної Республіки, як також із існуючим тепер кордоном між Західною й Східною Німеччиною. Четвертий параграф договору стверджує, що він не порушує в нічому встановлених доє обом сторонам договорів і домовленостей і в п'ятому сказано, що він увійде в дію після його ратифікації обома державами.

В'єтнамські війська перебирають оборону кордонів з Камбоджею і Лаосом

Сайгон, Південний В'єтнам. Згідно з урядовими інформаціями, південно-в'єтнамські війська поступово перебирають оборону кордонів своєї країни із просякненими комуністами Камбоджею і Лаосом. Американці обмежують там свою активність до обслуговування важкої артилерії та підтримки боєвих південно-в'єтнамських частин та без ризику їхньої поразки.

Палестинські партизани продовжують війну проти Ізраїлю

Єрусалим. — Між Ізраїлем і арабськими країнами заєснувало перемир'я, як вони погодилися на американську пропозицію переговорів, але цього перемир'я не визнають арабські палестинські партизани і продовжують свою війну проти Ізраїлю — стверджує командування ізраїльських військ. Це тим замітніше, що Об'єднана Арабська Республіка і Йорданія, прийнявши пропозицію на перемир'я, припинили доставку зброї та всю іншу підтримку для партизанів, які продовжують свої атаки проти Ізраїлю головню з ліванської території. Партизанський провід продовжує свою терористичну акцію проти Ізраїлю, рідночасно обшувана президентом Насером та короля Хусейном в "зраді" арабських інтересів.

На Прикарпатті шість годин горіли колгоспні поля

Київ. — Понад шість годин колгоспники та виступаюча частина совєтської армії гасили велику пожежу, що охопила головню поля з урожаєм пшениці й ін. культур колгоспу ім. Дзержинського. В пресі і радіомовленнях не подавалися точна назва місцевості, лише "на південному кордоні СРСР" та "вогонь міг перекинутися у гори". Московська "Правда" з 7-го серпня подала вістку, підписану підполковником п р кордонній сторожі І. Світисвим, із південного кордону СРСР. Передаємо найголовніше: "На заставі залунав дзвінок з колгоспу ім. Дзержинського: горіли масивні пшеничні. Туди поїхали прикордонники. Спільно з колгоспниками, які вишкучалися у декілька лав підряд, воїки гасили вогонь, забивали високе потум'я. Доводилося шукати кілька хвилин змінювати людей, бо на них залягав одяг, нестерпний жар обпалював тіло. Воїки, на чолі з офіцером Воробйовим зробили все можливе, не дозволили вогню зникнути пшеницю й перекинутися у гори, де палились тисячі тварин. Відвага людей перемогла стихію пірля понад шестогодинної боротьби". Нічого не згадується про причини пожежі. За відвагу було відзначено кількох воїків: В. Біліка, Р. Гімранова, М. Маколюка

В Нью-Йорку влаштовано дві виставки Архипенка

Нью-Йорк (С. Г.). — Літній сезон у Нью-Йоркському мистецтві належить до зовсім неактивних, за винятком музеїв, які мають багато відвідувачів переважно з провінції. Але музейні виставки звичайно розраховані на довший протяз часу. Так сталося і з виставкою "Архипенко: паризькі роки" в Музеї Модерного Мистецтва, що відкрита від 20-го липня до 18 жовтня. Вона обіймає 33 твори скульптури і рисунків, що постанали в роках від 1908 до 1921. Критика вважає, що це були найбільш творчі роки Архипенка, він стояв тоді в авангарді мистецьких ідей своєї доби і в скульптурі започаткував ту революцію, що її в маларстві зробив Пікассо.

Два роки пізніше, після не менш активної творчості в Берліні, яка фактично утримувала його славу в європейському мистецтві, Архипенко переїхав на постійне перебування до Америки. Своєрідним з а в ершенням берлінського періоду була зразково видана його монографія пера проф. Ганса Гільдебрандта (В-во "Українське слово", Берлін 1923), з українським і напереміку

Олександр Архипенко

Тижневинові "Український Голос" у Вінніпезі сповнилося 60 років

Вінніпег. — Зарєєстрований в 1909 році тижневик "Український Голос", перше число якого вийшло з друку в березні 1910 року, відзначає свій діамантовий ювілей служби українській громаді. Тижневик видає Видавничий Спільн. "Тризуб", відповідальним редактором "Українського Голосу" є від багатьох років І. Сирник. З нагоди 60-ліття, число "Українського Голосу" з 29-го липня 1970 р. вийшло в побільшеному розмірі, на 36 сторінках, з додатком — фоторепродукцією першого числа з 16 травня 1910 р. На перших сторінках надруковано багато привітань, що їх одержала Видавничий Спільн. й Редакція газети. Заступник Митрополита УГПЦеркви в Канаді, архієпископ Михайл, у привіті писав, що "орган світський, але скільки він причинився до організації Української Греко-Православної Церкви в Канаді!" Прем'єр Канади П'єр Еліот Трудо в своєму привіті зазначав, що "літнім спільним ідеалом є спільно-

Режимні літературознавці виступають проти "реабілітації" В. Винниченка в УССР

Київ. — Орган Правління Спільн Письменників України "Літературна Україна" надрукував у числі 61 з 4 серпня ц. р. велику статтю п. н. "Перед судом історії", що її підписали три режимні літературознавці, усе кандидати філологічних наук, маловідомі своїми працями й дослідженнями: Сергій Зубков, заступник директора Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УССР та Анастолій Ковтуненко і Федір Погребняк, обидва старші наукові співробітники названого Інституту. В статті, що її треба трактувати як вияв офіційного становища режимних чинників на Україні, зокрема як керівництва Комуністичної партії України, засуджуються до недавніх спроб деяких письменників і літературних критиків в УССР добитися хочби частинної "реабілітації" відомого українського письменника і політичного діяча Володимира Винниченка і дозволу на публікування його вибраних творів в УССР. Представили коротко життєвий і творчий шлях Володимира Винниченка, автори "колективної"

англійським, французьким, німецьким, а пізніш і єврейським текстами. Роман Архипенка в Америці, 1923 до його смерті 1964 року, присвячена друга виставка в галерії Бернарда Данеберга (Медісон Еванс ч. 1000). Наний показано 26 скульптур цього американського періоду. Обі виставки знайшли ширший відгомін в американському мистецтвознавстві, на них появилася низка поважних рецензій, м. і. у "Таймсі" і "Ньюсвіку".

Вже давніше доводилося читати, що Америка не допросла до мистецтва такого по- (Закінчення на стор. 3-й)

та, яка не наміє нішим єдиного шляху життя, а яка визнає й зрочуює вклад кожної групи в скарбницю людської громадянськості". В привіті прем'єра Трудо зазначено: "З прихильністю переслаю лідерам і побратимам канадським громадянам українського походження, які роблять такий великий вклад у багатство й різноманітність канадського життя". Губернатор провінції Манітоба, до якої належить місто Вінніпег, Р. Бовлс, у привіті зазначав: "У нас немає мистецтва, бізнесу чи професії, що не були б тепер збагачені цінними представниками українського роду". В ювілейному числі "Українського Голосу" надруковано багато спогадів з минулих років, декілька передових із старих чисел тижневика, сучасні інформації тощо. "Свобода" пири прилучується до багатьох привітань і гратуляцій з нагоди ювілею своєї поєєстри та бажає її найкращих успіхів у продовжуванні своєї служби громаді і правді.

статті "Перед судом історії", намагаються довести, що критично а то й негативно ставилися до творчості Винниченка, революційно-демократичні критики такі, як І. Франко та Леся Українка і пригадують, що творчість В. Винниченка була гостро критикована й засуджувалася особливо ж В. І. Леніним і російським письменником М. Горьким. Закінчується стаття засудженням політичної діяльності В. Винниченка, як "буржуазного націоналіста", який проводив "воєнничу антирадянську політику" і ствердженням, що ніякої мови й не може бути про будь-яку переоцінку "радянського ставлення" до творчості Володимира Винниченка. "Останнім часом, — пишуть автори статті, — перед судом історії — деякі кола буржуазно-націоналістичної еміграції в Україні, намагаються за допомогою Винниченка, прагнучи використати його ім'я і творчість в брудній наклепницькій кампанії проти Радянської України, нашого єдиного ладу. Вбоді-вальною за долю забутого (Закінчення на стор. 4-й)

СВОБОДА

UKRAINIAN Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$18.00; six months \$9.50; three months \$5.00. For UNA members monthly \$5.00.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Приклад Давфину

Невеличке містечко Давфін у канадській провінції Манітоба, біля якого 73 роки тому тодішній редактор "Свободи" о. Нестор Дмитрів відправив для українських поселенців першу українську Службу Богу на канадській землі, стало сьогодні прикладом того, що можна досягнути доброю організацією, мавши до розпорядження велику атракційну силу української культури.

Як відомо, від п'яти років у Давфіні відбуваються з кінцем липня та початком серпня Українські Національні Фестивали Канади. Перший, другий і до деякої міри навіть третій роки після їх запланування знали про ці фестивали доволі швидко. Однак уже після першого такого фестивалю п'ять років тому виявилася величезна атракційна сила в їх навізуванні до українських піонерських часів у Канаді та модерних здобутків української культури. Минулого року, коли до скромної участі в тих фестивалях приступили Український Народний Союз, мавши до цього — можна б сказати — "літературну причину", в тому, що саме ця установа вже в самих початках свого 76-літнього існування зацікавилася долею українських поселенців в Канаді і вислала туди свого представника в особі о. Нестора Дмитрова, фестивалі почали прибирати майже міжнародний характер, про що може посвідчити минулорічна участь у них кругло 30.000 осіб, а цього року та участь добилася вже до 50.000 осіб.

Що більше, зваживши на атракційність цих фестивалів, ними почала цікавитися й урядова Канада, і не має сумніву, що незабаром ті виступи стануть справді всеканадськими культурними зблизненнями українського культурного характеру, що нашім давфінцями і взагалі українцями в Канаді можна тільки ширше бачити.

Добрі приклади завжди заслуговують на те, щоб їх наслідувати. Мавши на увазі успіхи українських фестивалів у Давфіні, як напрошується питання: чи не можна б цю подібну зацікавленість та розвинути і в З'єднаних Штатах Америки? Девка спроба в цьому напрямку вже була, як Український Народний Союз у своє 75-річчя минулого року влаштував ювілейні святкування у своїй "колисці" в Шамоні. Але не вразило Рим збудували. Такі і подібні заходи заслуговують на те, щоб їх продовжувати, і продовжувати, зокрема, під кутом нашої молоді, чи — як це гласить ювілейне гасло УНСоюзу — "з лицем до молоді", пам'ятаючи, що успіх кожного почину залежить від вложеного в нього тугу. Саме в цьому відношенні Давфін дає добрий приклад.

Еміграція з ССРС

Минулого року до ЗСА прибули офіційно, як емігранти, 288 осіб совєтських громадян, переважно старшого віку. В 1940-их роках з ССРС взагалі не можна було емігрувати, в 1950-их прохилилася вузька щілина в "кордоні на замку". Відтоді щорічно сотні — дві легально виїждять із Совєтського Союзу, щоб розпочати нове життя у вільному світі. Але уряд дозволяє виїздити лише таким, які вже віддали в ССРС свої трудові роки. Коли ж вони впровадять свого життя щось заробили і придбали, то, виключаючи, мусять за совєтським законом все залишити: емігрант може взяти з собою "добру" лише на 100 доларів, один перестега та один годинник. Часто роками чекає кандидат на виїзд відповіді від совєтського уряду, хоча американський уряд старастся якнайшвидше задовольнити прохання родин емігранта. З ССРС випускають тих нечисленних шпигунів лише задля зустрічі з родиною за кордоном. Ніяких політичних, релігійних, національних мотивів більшість їхній режими не визнає; хто б на них покликався, то поїхав би не до Америки, а в Мордовію.

Щоденник "Вашингтон Пост" з 31-го липня ц. р. подає, що всі совєтські емігранти виїждять з одного левова — Пересвітського під Москвою, що вони бояться до останньої секунди перед відлітом, щоб їх не завернули. Ця ж газета подає, що найбільше емігрують, з того мізерно малого числа, дозволеного Москвою, підсовєтських громадян, які не належать до російського народу. Найбільший відсоток емігрантів з ССРС до ЗСА становлять люди національних меншин. Вони виїжджають із балтійських республік Латвії, Литви й Естонії або з польської України чи Вірменії; стараються виїмгрувати і жиди. Очевидно, "Вашингтон Пост" мав на увазі не "польську Україну", а західні області України.

ССРС проголошує себе найбільш гуманним, миролюбним, носієм справедливості. Та приклад з емігрантами виразно заперечує всі ці проголошення диктаторсько-шовіністичного російського режиму.

Валерій Остапенко

ПОЛІТИКА, СТРАТЕГІЯ... І „СВОБОДА“

Можливо, хтось із читачів "Свободи" звернув увагу на те, що друковані в цьому часописі аналітичні статті про в'єтнамську війну ніби випереджували висловлювання на цю ж тему деяких політичних і військових діячів Америки. Останнім же часом ці висловлювання почали перетворюватися в конкретні дії, тобто сучасна американська політика і воєнна тактика у В'єтнамі переходять зміни саме в тому напрямку, який указувала на своїх сторінках "Свобода".

Як тільки почалися у В'єтнамі воєнні дії з участю американських збройних сил, наші часописи писали, що американці з а с тосовують тактику, невідповідну їм до умов місцевості ні до характеру дії ворога, і що таку тактику треба пристосувати до умов партизанської війни. Потім у В'єтнамі створено т. зв. "демілітаризовану зону", на яку американці поклали велику надію як на засіб урегулювання суто воєнних і навіть політичних відносин. "Свобода" це гостро критикувала, вказавши, що ота злопастна зона перетворюється у фактор, який "демілітаризує" для американців основні форми й засоби збройної боротьби, а ворог використовує її, як і "нейтралітет" Камбоджі, для своїх воєнних операцій.

Слідуючи своїм реалістичним поглядам на події у В'єтнамі, наші часописи не раз нагадували, що в'єтнамська війна — це не класична державно-національна війна, коли один народ, як цілість, воює проти іншого народу, що у В'єтнамі воює передусім свій проти свого, американці ж там "чужі", — щодо лівих, мови, звичай і релігійних зв'язків. Тільки свої національні частини, доказувала "Свобода", можуть перемогти в'єтнамських комуністів. Але ці частини не можуть бути чимсь другорядним, помисль пасивним поруч з модерністичними американськими дивізіями.

І, нарешті, в серії аналітичних статей про в'єтнамську війну "Свобода" звернула особливу увагу на психологічний фактор, чого ніщо до того часу не робив — ні політичне керівництво, ні воєнне командування, ні преса, як виразник суспільної opinio.

Тепер ми є свідками, як починає змінюватися американська політика і воєнна тактика у В'єтнамі: у Вашингтоні нарешті заговорили про "в'єтнамізацію" у Пентагоні вже плянують перерозподілити частини південнов'єтнамської армії в партизанській тактиці, що до важливості психологічного фактору, то на це, вперше за всю війну, вказав президент Ніксон у своєму недавньому зверненні до нації.

Правильність суджень нашого часопису підтвердилась і на "внутрішньому фронті". В той час, коли урядові чиновники Америки і всі її преса займалися "ублажнюванням" різних протирічливих демонстрацій,

Пантелеймон Ковалів

ПРОФ. ВАСИЛЬ ЧАПЛЕНКО

(3 нагоди 70-річчя з дня народження)

Цього року сповнилося 70 років з дня народження і 50 років літературно-науковій праці відомого українського письменника і вченого Василя Чапленка. Отже, ми відзначаємо його подвійний ювілей.

Народився він на Україні в 1900 році, вчився в Учительській Семінарії та в Інституті Народної Освіти (ІНО), відвідував Аспірантуру при Науково-Дослідницькій Катедрі Українознавства.

В своїй творчій діяльності проф. В. Чапленко виявив себе надзвичайно плідним і багатограним, як ніхто інший з письменників і вчених. Своєю творчою діяльністю він скерував у двох напрямках — в літературному і мовознавчому.

Першу літературну діяльність він розпочав у ранній молодості. Перший його вірш "Колінь і тепер" був надрукований у провінційній газеті в 1919 році. А далі під різними псевдонімами друкувався в 20-х роках і інші його твори — поезії, оповідання і повісті.

Згідно з "Бібліографією", що вийшла в опрацюванні Наталії Чапленко, дружини, з'явилася це в 1964 році, з лізішими додатками в машинописі, проф. В. Чапленко доі опублікував: 1 роман, 8 повістей, 17 п'єс, 63 оповідання, 291 стаття і дозвід, 60 віршованих творів, 120 рецензій та багато нарисів, фелетонів, нотаток тощо — разом 634 одиниці.

З більшого його літературних творів слід відзначити: Чорні моря (1948, 1957), Пінтора людського (1952), Зойк (1957), Українці (1960), Загальні Перемишля (1961), Північ і Річ (1965) та ін. Всі твори відзначаються красою мови, своєрідністю мови Василя Чапленка, яку я описав в окремій статті, надрукованій в журналі "Північне Сяйво", 4. 5.

Крім цих літературних творів, треба зазначити його

риканського походження. Чому серед них немає, або майже немає, українців — це питання лишається відкритим. Можливо, цей наш недовільний погляди, що наша мова і ті старші люди, що вирішили здобути в цій країні високу освіту, якісь конкретний факт, як правило, вибирають ділянки "прибутковці" або такі, "нейтральні", як філософія, етнологія, славістика.

Політика, діп л о м а т і я, військова справа, журналістика — ось ті ділянки, в яких наші люди змогли б ефективно з а с т о с о в у в а т и свої практичні знання, отой свій раціоналізм проти ресо- комуністичного — тим самим безпосередньо включитися і в державотворче життя країни та її змагання за кращу долю інших країн, хто знає, може й України.

І нашім працівникам пера тоді було б легше на душі, що їхні писання на важливі теми лишаться отак собі, для "внутрішнього вжитку".

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО „ДІЯЛОГ МІЖ БРАТАМИ“

Пікавий і щирий "Діалог між братами" може бути дуже корисним у наближенні екуменічного діалогу між обох наших віросповідань. Якщо ж мені Хваліла Редакція "Свободи" дозволила б висловити скромну думку відносно цього діалогу, то було б дуже побажанням, щоб автори діалогу відповідали взаємно і безпосередньо на всі зауваги чи коментарі, а не промовчали деякі з них. Бо тоді дехто з читачів може таке промовчання сприйняти як інтерпретацію несправедливо, як нещирість чи гі-

менників, зокрема мови М. Гоголя, висловлюючи жаль, що в силу політичних і культурних умов М. Гоголь примушений був стати російським письменником. А його мова цілком відмінна від мови інших російських письменників, як свідчення "Болотної покути за зраду свого народу".

Про мову "Слова о полку Ігоревім" проф. В. Чапленко пише, що тут є елементи Київської і Чернігівської областей; все це свідчить, що це пам'ятка київської культури, ближчої до української культури того часу, ніж до російської.

Останнім часом проф. В. Чапленко присвячує багато часу й уваги етимологічним дослідям, викладеним у книжках: "Нові знадобки", "Адагійські мови". На підставі своїх дослідів у назвах двох праць проф. В. Чапленко висловив новий погляд, нове відкриття, що процес слов'янської етнології відбувся в умовах Сарматії (VIII-VII ст. до нашої ери). Тоді ж почали виникати діалекти відмінності серед слов'янських мов. А звідси у нього відпадає потреба шукати прабатьківщину слов'ян чи говорити про первісну одиність слов'ян.

Після праці Ф. Філіна "Образование языка восточных славян" (М.-Л. 1962) названі дві праці В. Чапленка безперечно внесли в науку нові думки щодо походження слов'ян та їх мов. Це його заслугам треба зазначувати нове дослідження в мовознавстві про етнологію слов'ян та інших народів.

Як бачимо з цих коротких відомостей, проф. В. Чапленко велику працю поісе на собі як письменник і як мовознавець. Про це яскраво свідчить бібліографія його праць. Для української філології це велике надбання. А українська літературна наука і мовознавство збагатилися ч и с л е н н и м и розвідками, статтями та книжками і новими відкриттями.

З таким солідним науковим багажем він прийшов до подвійного Ювілею — 70-річчя з дня народження і 50-річчя літературної і наукової творчості. Побажавмо нашому вченому Ювілею це багато років здоров'я та успіхів у праці на широкому полі української науки.

Ми, українці, чи тоді це русини, прийняли віру за твердженням більшості наших істориків з Візантії, отже візантійський — грецький обряд і цей самий обряд заціпився у західній Україні після Берестейської Унії. Тому вислів "греко" споріднений із джерелом прийняття нашого церковного обряду, а "католицький" — це від латинського слова "католик" — вселенний. Отже, надто великої дивовижності тут немає. Ажже усі римо-католики всіх національностей не добачає дивовижності у "римо-католицькій" назві їхньої Церкви.

Обом авторам діалогу належить справжнє признавання, бо діалог такого роду підкреслює, підметляє та статочність висловів доброї волі, яка може колись доведе нас до релігійного об'єднання.

Любомир Напівич Ірвінгтон

Читайте українські книжки і газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це світло.

(Продовження буде)

Софія Наумович

БЛАЖЕННІШИЙ НА ВІДВІДИНАХ У ФРАНЦІЇ

Від Редакції: Після справді історичних відвідин Первоієрарха Української Католицької Церкви Верховного Архієпископа і Кардинала Йосифа Сліпого українських поселенців в Америці, Канаді, країнах Південної Америки та Австралії і Нової Зеландії два роки тому й офісії українців в Німеччині, Іспанії й Англії у половині цього року він відвідав українців у Франції. Ряд вісток і репортажів пера Софії Наумович про ці відвідини вже були надруковані в "Свободі". Тепер друкуємо чергові репортажі, які закінчують опис тих історичних відвідин.

(1)

Після відвідин Блаженнішого у супроводі Кир Володимир та проф. О. Кульчицького в Католицькому університеті Парижу на вул. д'Асаз та у Спів'янському Інституті на вул. Мішле, де вітали їх ректор монс. Отман та віцекороль і професори, як теж головний директор

Інституту та бібліотекар, — наш невтомний Кардинал приїхав до резиденції Владика В. Маланчука до Венсену, де чекали на нього представники українського громадянства, щоб цим разом без чужинців побути з нашим Ісповідником.

Ін тільки підіхало авто

з Блаженнішим, присутні усталилися у городчику перед будинком, де світлиця зробив спільну знімку, а майстер церемонії, ред. Володимир Косик, представив високому гостеві наших громадян. Після цього всі подалися до віталій, де Кир Володимир розказав, як то кожного року сходяться сюди всі представники організації, без огляду на політичні переконання, з нагоди Нового Року та ймяни Екзарха, щоб не тільки скласти йому побажання, але й опільно обміркувати різні культурні та політичні питання, що їх піднімає життя. "Сьогодні це наше другий Новий Рік нового десятиріччя Екзархату, започаткований таким дорогим відвідином. У цій нашій скромній обителі до речі буде висловити подяку від всіх тих подвигів, що ви їх доконали на волі за такий короткий час: буде це собор св. Софії у Римі, окликає собор єпископів, випишуть важливі справи нашої Церкви, що матимуть історичне значен-

ня, а саме справу Патріархату. Молимо Бога, щоб усі ваші почини вам щасливо вдалися на славу і добро нашої нації. Бажаємо вам теж, щоб тих пару тижнів у Франції ви перевели у адоморту та з дрібкою радості і задоволення. Хай Господь дозволить вам скріпити нашу і вселенську Церкву. На многая літа!"

Усі присутні наче чекали цього заклик і разом проголосили молитву, а сестри вголосі смачними перекусками і шампанським. Заступник голови УІЦК ред. Косик пояснив, що за останні зустрічі перед відвідом Кардинала на дальній провінції має дещо відмінне значення від попередніх. Тому він бажає представити нашому Гостеві стан організованого життя українців Парижу, коротко характеризуючи діяльність усіх 19-ти товариств і установ.

Після цього о. шамб. Михайло Левенець зробив підсумки усіх "дарів любови", що їх склали наші люди у Франції на потреби творчих

дій Кардинала. І так, як чисельність українців перевищила найчисельніші сповідання, так і сума понад 300 000 франків робить честь жертовності нашої небагатої громади.

Представницю Союзу Українок Франції — голова Анна Пастернак та членка Марія Любинецька, піднесли Кардиналові оригінальний дарунок — різьблений керамічний хрест, виконаний мистцем Юрієм Кульчицьким за зразком оригінального хреста з XV ст., вкладений у коробку, яку виконала "Любинецька, вживши на її честь вислівну скатерть з Лізі. Цей дарунок викликав захоплення у присутніх і в самого Кардинала, який тим разом найбільше уваги присвятив жінкам: Управі Союзу Українок, що явилася майже у комплекті, пані Киреток, директорку українського відділу в ОФІРА (міністерство еміграції), пані Л. Кульчицької і С. Вітошинської, заховаючи їх надалі займатися культурою.

Париж — світове місто, служебницям, розпитуючи їх про школу. Останнє слово Кардинала сповнило радістю і гордістю серця українців у Франції: "А дуже раді, що маю це одну нагоду поговорити з речниками української громади Парижу й Франції. Зокрема, дуже мені приємно, що у був пригласлений змилити думку про вас, яку мав перед відвідом сюди. Мені говоривши, що українці тут славі, розбиті, розсіяні, що немає жінки, мимі зв'язків. Тим часом, відколи перебуваю тут з 21 липня, мусу призначити, що мені загалом враження дуже добротне: так у Парижі, як і на провінції. Всюди, де я перебував, наші люди зорганізовані, проводять різні дії боротьби, культурно та вітпашоються прихильністю господарів. Тим у Краю ми поборжам і засланцям значення багато дечого прощати одні одних, то і тут на еміграції не слід звертати уваги на дрібниці, що розб'юся."

Париж — світове місто, служебницям, розпитуючи їх про школу.

КОРОЛЕВА УКРАЇНСЬКИХ ОСЕЛ

(Репортаж із Оселі УН Союзу „Союзівки“)

Скільки „Союзівки“ років? Що тут було колись, серед розлогих, замірених зелених гір? Іділія яких племен прокидала в далекі лісові недрі? Як звірі пили чи й п'ють джерельну воду біля майже 100-стопоного союзівського водопадку?

Здається, ніхто не знає краще історії „Союзівки“ як її незмінні директори, керівники й працівники: п. Володимир Клас, який головую опікується гостями й персоналом цієї великої Оселі, та п. Данило Слободян, який більше уваги приділяє технічній частині господарства. Турбот у них стільки, як у директорів великої фабрики чи якогось іншого підприємства і — не менше — любови до справи, якій посвятившись.

А скільки років „Союзівці“? Це залежить. Для маленького, з круглими щічками, Івасика з Канади, „Союзівка“ лише розпочинається, бо він тут з батьками й дідусям випише. Для загартованих юнаків — атлетів, замахалих на підгірському сонці цієї Оселі, „Союзівка“ завжди молода, бо молоді вони самі, хоч знають її вже від років. Для брата покійного президента УН Союзу сл. п. Дмитра Галичина, п. Івана Галичина, який прибув сюди відпочити, „Союзівка“ це ціле море спогадів. Для п. Вахури Яворського з Нью-Йорку, відомого українського мистецтва, ця Оселя стала незмінною частиною їхнього відпочинку, землею України, для д-ра Р. Сміка з родиною, з Чикаго — це застигла оаза відпочинку.

Власне, мабуть, найголовніше значення й найважливіша риса „Союзівки“ — це її українськість і універсальність, дух товариської соборності, та ще важливіше — її роль мостика для всіх українських поколінь з Америки й Канади. Тут, у затишку могутніх дерев, під спів радісних птахів і шепіт дитячої улочки, під завивання метеликів взимку, коли особливо приємно посидіти біля палаючого комина (або ж промчатися на лижах — залежить, що кому, Оселя по-

п-цьоточний виховний пра-... викладач різних предм-... проф. Іван Романюк, мис-... Слава Геруляк, учи-... телька музики й українсь-... го співу Тамара Вапук, учи-... тель нашого народного тан-... ку Володимир Бакад, якому... допомагає молодий май-... стер танцю й балету Роман... Строцький. Колишні випуск-... ники Курсів Україзнавств... на „Союзівці“ з нині ви-... кладками й професорами... вищих шкіл у Америці й Ка-... наді, на відповідальних по-... стах у війську, в промисло-... вості тощо. Молоді поміч-... ники професури на Курсах, А-... нна Дидик і Констанція Ва-... нійо — це також студенти, з... величними перспективами на... майбутнє. Саме того кінця... тяжки курсанти вибрав го-... ловою студ. самоуправи П. Пінковського з Елізабету. Дуже добре, що проф. Е. Стецюк з минулого року до... програми цих Курсів додав... це й „Історію української... еміграції в Америці“. З неї... молоді багато довідуються... про те, хто вона і чий ба-... тів діти. Студенти ціка-... вляться викладами, захоплю-... ються відомостями про ти-... сячолітню українську істо-... рію, про українців і украї-... но — королів на престоліх... інших держав.

Чи молоді шукає на „Со-... юзівці“ лише відпочинку й... товариської розваги? Зда-...ється, ні. Українська мо-... лодь, яка виростає в... складних сучасних обстав-... нах американського чи ка-... надійського життя (а її об-... ставини не раз пропонують... деїстичні крики й косміч-... доріг), жеруючи авто чи ав-... тосбусом до цієї Оселі — шукає... тут перш за все сама себе. Добрий обід подають їй і в... історичному ресторані. Сонце над головою є й поза... „Союзівкою“. Але тут є... щось те, чого наша молодь... у своїй добрій, ідеалістичній... частині, шукає: свого то-... варства, знайомства та пізна-... ння себе. Не раз чути з її ус-... ті, як вони говорять про... англійську мову, але в роз-... мовах із старшими чи на... зградуваннях Курсах, а часто... й між собою — чути мову... українську. Українка з Ве-... несуелі прибула на „Союзів-... ку“, щоб там на Курсах і в... рідному оточенні вивчити... українську мову. Це — дво-... культурні й двомовні молоді... українські дівчата, які ба-... жують бути собою. Вони зна-... ють, що не стануть ірланд-... цями чи італійцями, й вони... того не бажують. Вони гор-... нуться душою до свого се-... редовища, вважаючи його... рідним, своїм, де є місце для... себебачу й самоутверджен-... ня.

Чи у зв'язку з цим може... здатися завважкою пробле-... ма додаткових коштів-вкла-... дів, якщо це потрібно, а роз-... будову „Союзівки“? Напев-... но, ні, бо розбудова, зреш-... тою, кожної української Ос-... елі — це розбудова нових по-... колінь і зміцнення всієї ук-... раїнської спільноти.

Немає чого дивуватися, що... оркестра „Союзівки“, під

Безладдя в місцях відпочинку в Україні

Київ. — Більше й більше... бруду та сміття, яких ніхто... не хоче прибирати, набри-... сть в місцях відпочинку над... Чорним морем, де відпочива-... ють тисячі громадян, так... за „неорганізованих“, які... не перебувають в санаторіях... і на курортах. Над Чорне... море влітку старастається... приїхати молоді та батьки з... родинами, за власні гроші. Во-... ни сплять в приватних по-... мешканнях, терплять не-... ангоди, але за це мають чу-

о 11 год. ранку в Каплицях... напроти вілли „Криш“, а по... полудні й увечері — куль-... турні імпреси.

Під знаком уваги за фі-... зичний розвиток і культур-... ний відпочинок налагодже-... на на „Союзівці“ й спортив-... не життя. До послуг заці-... кавлених тут: 5 тенісних... кортів, майданчик для від-... бивання, кошівки, фут-... бол, купальні басейни, сто-... лові сітки та організова-... ні прогулянки на природу, до цікавих недалеких печер... тощо. На норові майданчик... для кошівки цього літа... роїться від молодих гравців.

Не забули управителі Ос-... елі, очевидно, і про наймолод-... ших гостей. Для них є Ди-... тятчий Майданчик поблизу... „Веселки“, з трьома гойда-... нками для малечі, трьома... для старших дітей, з піском... для забави, а взимку — з... ковзанкою.

С між старшими і частко-... во між студентами бажано-... читати книжку, перегля-... нути „Свободу“. Для цих є... затишна Б і Б бібліотека. На... жаль, у ній знаходо мало ук-... раїнських книжок. Але й їх... можна прочитати, купивши... в сусідній із Бібліотекою... крамничці: там досить вели-... кий вибір видань для стар-... ших і для дітей; там же —... українська кераміка, образи... сучасних мистців, платівки... тощо.

„Союзівка“, природна річ... дає про рекламу. В канце-... ларії, де вас привітно зустр-... ивають і де секретарі воло-... дють однакою українською... і англійською мовою, дадуть... різні двомовні друку — ін-... формації про Оселю. Один... із буклетів з написом „Нема... то, як на Союзівці“, прикра-... шений портретом студентки... красуні, цюгаричної „Мис-... Союзівки“ п-и Ірини Фто-... мин. Вабить очі багатоколь-... ровий двомовний буклет, з... багатьма ілюстраціями з бу-... дов, світлинами з життя... „Союзівки“, під назвою „О-... селя Українського Народно-... го Союзу“ — „Союзівка“, з... гудулом — трембітарем на... тлі гір. Такий же силует гу-... чула — трембітара побачать... подорожні, починаючи від... Кергонскону, звідки бийуть... до Оселі чарівна лісова до-... рога, повз приватні вілли, переважно українські, аж до... виїзду на пагорб, де слоган... „Нема то, як на Союзівці“... повністю себе оправдує.

Кінопродюцент п. Ярослав... Кулинич за декілька років... зняв чимало документальної... кінострічки на „Союзівці“, з... нагоди різних з'їздів, кон-... гресів, святкування дня Тарас-... а Шевченка, чий пам'ятник... височить на горбку серед зе-... лених, спортивних змагань... Чи не варто було б органі-...зувати фестиваль — пере-... гляд тих кінофільмів? Зу-... стріли б багато знайомих, і... таких, що вже відійшли, і... таких, що вже підросли... Багато із „союзівців“ пам'я-... тують є і м патичного пса... „Чемного“, за яким усі шко-... дували і який також зберіг-... ся на кінострічці... Але тепер... по розлогих просторах цієї... Оселі так же впевнено і так... же лагідно похажує на-... ступник „Чемного“ — „Чем-... на“...

Зранку впарі із щибетом... птахів чути й шепіт найкра-... щого, що мають люди — ді-...тей.

У тому щибеті — майбутнє... і цієї Оселі, і Українського... Народного Союзу.

„Союзівка“ не сміє старі-... тись, і вона не постаріється.

В Нью-Йорку влаштовано дві виставки

Архипенна

... (Закінчення зі стор. 1-01)

краю, як Архипенко. Так і... критики в дагоді цих двох... виставок, ставлять творчість... Архипенка в ряди українсь-... ких мистців, а не якогось... випадкового митця. Його твор-... чість, періоду американсь-... ко-го. Він усе не казав, вони... не брали власних американ-... ських традицій у скульпту-... рі та не змішували усяких... мистецтв, що якось... мірою подобилися і на... творчості Архипенка. Най-... сміливіші речі Архипенка це... ті, що постанули в межах ку-... льтурної й конструктив-... ності дисципліни, від якої... він у деяких періодах своєї... американської т. а. о. рчості... відступав, культивував мо-... делювання рідше безформ-... них мас. Одне критика... відзначає той факт, що Ар-... хипенко в останніх роках... свого життя був творчо... незалежно активний і в ба-... гатьох відносинах своїй передові... мистецтві в світовій скульпту-... рі.

Треба відмітити дбайливо... виданий каталог виставки в... галерії Денверберга, з бездо-... гадно поданою біографією... мистця, від перших виступів... на виставках в Україні 1906... року. Згадана і його участь... на світовій виставі в Чика-... го в Українському павільй-... оні 1933 року. Зате в катало-... гу і плякатах на виставці... Музею Модерного Мистец-...тва в Істсе деяка плутанина: в... одному місці написано, що... Архипенко „від початку до... кінця був українцем“, а в... другому, що він „народився... в Росії“. Автор цих рядків... С. Гордишський

Нема то як на Союзівці!

Оселі
Українського
Народного
Союзу
в Катерининських горах
біля міста
КЕРГОНСКОН, Н. П.

В п'ятницю, 14-го серпня 1970 року
під час ЗАБАВИ буде вибір

„Кралі Тижня“ — Союзівки
який теж відбуватиметься кожної п'ятниці під
час ЗАБАВ в СЕРПІНІ.

Грас Оркестра „Союзівки“ під кер. І. ВІСКУПІ

Субота, 15-го серпня 1970 року
КОНЦЕРТ ЯРОСЛАВА ЩУРА
— баритона з Вінніпегу
У ПРОГРАМІ ВЕЧОРА

Танцювальний Ансамбль „Союзівки“

Конферансіє:

Володимир Гентиш

Після мистецької програми

ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ

при звуках Оркестра „АМОР“

співає ГОР РАКОВСЬКИЙ

В НЕДІЛЮ, 16-го СЕРПНЯ, год. 2-га по пол. —

ПРОДОВЖЕННЯ ВИСТАВКИ ОБРАЗІВ

Едварда Козака, Якова Гніздовського та

Любомира Гуцалюка.

Год. 8:30 вечора —

ДОВОДІВ Д-РА ВОЛОДИМИРА ЛЕНЦЯ

п. н. „ЛІКИ І НАРКОТИКИ“. Їх ужиття і

надужиття — медична і суспільна пробле-
ма.

Телефон Союзівки — (914) 626-5641

Заходами Випівчівської

Комісії УВАН та Об'єднання

Українських Письменників

„Слово“

— влаштовується —

УКРАЇНСЬКА МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА
в Галерії Т. і В. Богачевських
Nova Gallery, 194 Tinker St., Woodstock, N.Y. 12498
RTE 212, 3/4 м. на захід від міста
Тел.: (914) 679-6221

Питайте у всіх
книгарнях за
доводливою
книжкою

ПОВЕТАНСЬКИЙ
ЗАПИСНИК

Автор

МИХАЙЛО
ДАНІЛОВ

— лікар, журналіст, гро-
модський діяч — пред-
ставляє виразливо націо-
нальну свідомість на
Болші, приїжді окупатів
— советських і німецьких
— і боротьбу проти них.

Для багатьох розкриває незна-
йомі райони героїчних діл
українських повстанців в роки 1942-43.

288 сторінок друку. Ціна \$3.50 з м'як. опра-
в.

„SVOBODA“

81-88 Grand Street

Jersey City, N.J. 07303

Д. П.

Зранку впарі із щибетом

птахів чути й шепіт найкра-

щого, що мають люди — ді-

тей.

У тому щибеті — майбутнє

і цієї Оселі, і Українського

Народного Союзу.

„Союзівка“ не сміє старі-

тись, і вона не постаріється.

Д. П.

Д. П.

Д. П.

ЮВІЛЕЙНИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР

з нагоди 90-річчя
з дня народження

Твори Покійного Письменника читатимуть артисти українських театрів.

Володимира Винниченка

в суботу, 31-го жовтня 1970 року

о год. 5:30 по пол.

Володимира Винниченка

в суботу, 31-го жовтня 1970 року

о год. 5:30 по пол.

Зали УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

2 Схід 79-та вул. у Нью-Йорку, Н. Й.

Вечір відбудеться

П'ятдесятлітній ювілей священства о. Євгена Мацелюха

Степан Айленд, Н. Й. 10-го травня Укр. Кат. Парохія св. Тройці на Стетен Айленді відзначила 50-літній ювілей священства о. Євгена Мацелюха.

Святу Літургію відслужив Ювілат у сослуженні оо. Володимира Гавліча, ЧСВВ, та о. Іларіона Бенедикта, ЧСВВ. Предсідуючим був Впр. о. Євген Мацелюх. Зі своїм канцлером Впр. о. шамбеляном Ем. Монастирським. Проповідником був парох Брукліна-Північ Впр. о. Євген Микола Вояковський. Світське духовенство було заступлене Впр. мосьнієм о. Д. Греском.

Святкування ювілею було не лише висловом пошани Ювілатові, але і висловом великої пошани для українського священства взагалі, бо наші священники були не лише духовними провідниками, але також і національними на рідних землях, як це підкреслювали у своїх промовах.

Від друзів юних днів та товаришів зі шкільної лави української гімназії в Тернополі говорив д-р Василь Палівор, який оповідав, чим жила українська молодь 50 літ тому. Від Екзекутиві УЖКА вітав Ювілата д-р Володимир Душнік. Від Екзекутиві «Провидіння» говорив головний контролер інж. Лев Пришляк. Від Укр. Народ. Союзу промовляла голова радянської о. Демидчук, яка рівночасно репрезентувала з п. Лесено Течко і Союз Українок. Були й інші привіти. Шкільна дитвора під мистецькою кермою учительки Варі Левинської та диригента Степана Хандоги пописувалася співами та лекціями дітей. В мистецьку програму включилися сольними піснями вунки Ювілата, а саме армійський адвокат сотник Ігор Котлярчук та його брат Лесь. Від парохії Ювілатові зложив побажання д-р Богдан Левинський, який подікував йому за десятилітню працю та за викінчення будови нової церкви.

Б. Л.

Режимні літературознавці виступають проти „реабілітації“ В. Винниченка в УССР

(Закінчення зі стор. 1-ої)

письменника обвинувачують нас у недооцінці творчості Винниченка, всіляко перебільшують її вартість. Тим часом незаперечним фактом є те, що переважна більшість написаного Винниченком на сьогодні втратила будь-яке громадське та ідейно-художнє значення. Не говоримо вже про те, що наш народ має право карати за злочини творці Винниченка, письменника і цілковитою зневагою Винниченка-політика, який не тільки розійшовся із своїм народом у найвідповідальніший період його історії, а й очолював сили, що виступали проти нього. Дотримуючись лєнінської настанови про критичне використання культурних здобутків минулого, українські радянські літературознавці при вивченні письменників, зокрема таких, як Винниченко, об'єктивно оцінюють суперечності їхньої творчості, виступають як проти огульного відкидання, так і проти ідеалізації їхньої спадщини. А така тенденція до прикрашування Винниченка в літературному процесі початку ХХ століття, намагання розглянути його літературну спадщину у відриві від його світогляду та антинародної політичної діяльності нерідко має місце. Вона наявна, зокрема, у вступній статті до нещодавно виданих у Братиславі вибраних творів письменника.

Перший Відділ ОДВУ відзначив на Оселі Ольжича своє 40-річчя

(Закінчення з 1-ої ст.)

Оселі на спільний обід. Голова 1-го Відділу ОДВУ п. Іван Іленко привітав зібраних і попросив до почесного столу о. Б. Левинського, д-ра Б. Гнатюка, голову ЦУ ОДВУ і ГУ УЗХ, та попередніх голів 1-го Відділу Теодора Музичку й Левка Кудельку з дружинами. Про проведення 1-го Відділу УВО-ОДВУ та його 40-річчя діяльності говорив п. В. Різник, який довше зупинився над моментами основи Відділу полк. С. Коновальцем, першим більшим громадським виступом Відділу, а це вдалим вічем у Асторії в дні 14 липня 1929 р., на якому головним промовцем був полк. С. Коновалець, прапальним ввечері у честь Полковника в дні 27-го липня 1929 р., коли то Відділ подарував Полковникові годинник, який найдено біля пограбованого тіла полк. С. Коновальця в Роттердамі, коли большевицька бомба вбила Голову Проводу Українських Націоналістів, Годинник цей допоміг впізнати замордованого українського провідника, бо на ньому були вирізані ініціали полковника та напис „1-ий Відділ УВА в Асторії“. Бесідник пригадав теж зворушливий момент, коли полк. С. Коновалець запросив 14 основоположників Відділу в Асторії на український прапор із літерами УВО, який повісив на церкві св. Юра у Львові в десяту річницю Листопадового Чину 1-го листопада 1928 р., а який то прапор полк. С. Коновалець привіз

з цього бюро. Ного молодший брат о. Філіп Ф. Берріген вже відбуває шестирічну кару тюрми за цю саму провинку. Ного брат, 49-річний Деніел почне відбувати свою кару тюрми в дні 1-го листопада, Па. Він перебуває на острові в домі Вільяма Спрінгфелла, правника і єпископа протестантського теолога, противника війни.

Агенти ЕфБіАй заарештували священника єзудта Беррігена

Блок Айленд, Ровд Айленд. — Агенти ЕфБіАй вкільки знайшли місце, де перебував єзуїт о. Деніел Дж. Берріген, який був засуджений до трьох літ тюрми за те, що в 1968 році разом із протестантами проти війни в В'єтнамі навізав був на бюро Уряду рекрутської служби в Кетонсвіллі, Меріленд, та брав участь у спаленні архіву

цього бюро. Ного молодший брат о. Філіп Ф. Берріген вже відбуває шестирічну кару тюрми за цю саму провинку. Ного брат, 49-річний Деніел почне відбувати свою кару тюрми в дні 1-го листопада, Па. Він перебуває на острові в домі Вільяма Спрінгфелла, правника і єпископа протестантського теолога, противника війни.

НАДЗВИЧАЙНА ВАКАЦІЙНА ЗНИЖКА. ЗАМІСТЬ \$27.00 — ПЛАТИТЕ — \$20.00. УПРИЄМНІТЬ СОБІ ВАКАЦІЇ! БЕРІТЬ ЗІ СОБОЮ ТАКІ КНИЖКИ:

Лука Луців: Іван Франко — Борець за національну і соціальну справедливість. Сторін 654	\$9.50
Лука Луців: Тарас Шевченко: Співець української слави, стор. 192	2.50
Лука Луців: Маркіян Шашкевич. Біографія і характеристика творчості з додатком усіх оригінальних творів поета. Ст. 118	2.00
Лука Луців: Ольга Кобилянська (В 100-річчя її народин), ст. 72	1.00
Лука Луців: Іван Франко. Життя і творчість. Ст. 64	1.50
Володимир Кедровський: Обрис минулого. Стор. 136	2.50
Шевченкові думи і пісні. (У сторіччя смерті Поета). Стор. 112	1.00
Василь Барка: Рай — Роман. Стор. 309	2.00
Taras Shevchenko — Bard of Ukraine by D. Doroshenko	.50
Ivan Franko — Poems. Translation of Percival Cundy, edited by Clarence A. Manning	4.50

Замовлення і належність (чеки, поштові перекази) пиліть до:

"Svoboda"

81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303

ПОМЕР О.І. ГРИГОРОВИЧ, НЕВТОМНИЙ КУЛЬТУРНИЙ ПРАЦІВНИК

24-го червня 1970 р. помер в Гамілтоні, Канада, Олекса Григорович, член Українського Термінологічного Центру Америки. Слп. Олекса Григорович, широко відомий як український діяч-підпорок Канади, має за собою великі заслуги також в ділянці української наукової термінології. З його почину і при невтомній його праці розширювало та збережено для майбутності безцінні українські термінологічні видання, словникові матеріали 20-их років, недоступні тепер в Україні, і подала одна з найбільших збірок українських термінологічних праць.

УКРАЇНСЬКІ ВЧЕНІ ВІВЧАЮТЬ ПОЛЮС

Представники Головної Астрономічної Обсерваторії АН УССР кілька років вивчають поведінку північного полюсу. Виявилось, на підставі давніших і сучасних спостережень, що він не стоїть на місці, а пересувається приблизно в межах 30 метрів. Лише компютерні обчислення дали такі точні висліди. Головна обсерваторія має свої приміщення біля Голосівського лісу, поблизу Києва. Там працюють над вивченням проблеми руху полюсу чл. бігунів директор обсерваторії С. Федоров, молоді науковці В. Яцьків, С. Майор, А. Корсун та ін.

Праця MALE

FIREMAN OIL BURNERS

Black Seal or Better
2nd shift
Excellent Medical and Pension Benefits.
Steady year 'round work.
Apply Mr. S. Kaufman
GRAND CITY
CONTAINER CORP.
2001 Tonnelle Avenue
North Bergen, N.J.

В. Врукліні, біля Проєкту Парку, в добрий дільничі, потрібно помічника „СУПЕРА“ в невеликому апартаментовому будинку. Там же до винаймає 4 кімнати.
Тел. (212) 499-5064 або (212) 768-0822

ВОДИ ШКІЛЬНИХ АВТОБУСІВ

Початок праці у вересні від зета 7-9 год. ранку та від 2-4 год. по пол. Вишкільна програма. \$3.00 на год. 2 год. мінімум. Huntington & Greenlawn Areas.
Call (516) HA 7-0011

Різне

BUILDER WANTED

Best wooded half acre to full acre developed lots in heart of Carroll District. All utilities. Terms, ample financing and home buyers. Priced right for aggressive builder. A. L. Friedman, owner AREA CODE 518 374-4456. (reverse charges).

Business Opportunity

STONE FARM

House, outbuildings, 160 acres in scenic & historical Plymouth. 360 degree view, 3 ski areas within 10 miles. Principals only. To settle estate. Call Lawyer, (802) 228-4931, Ludlow, Vt. for appointment.

TAVERN for SALE

8 Washington Street
South River,
New Brunswick, N.J.
In very good condition.
Call (201) 548-8618

TV SALES & SERVICE BUSINESS

Повно товари і встановлення. Заснов. 25 р. тому. Продається з витратою з уваги на смерть власника. Приймається кожну приступну оферту.
Тел. (212) AL 4-6648

ЗМІНА АДРЕСИ

ДО АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ“
81-83 GRAND STREET
(P.O. Box 346)
JERSEY CITY, N.J. 07303

Долучую 25 центів — прошу змінити мою адресу:

Моя СТАРА АДРЕСА була:

ЧИСЛО ВІДПІЛУ (якщо член УНС) _____

М'я і прізвище: _____

Адреса: _____

Моя НОВА АДРЕСА така:

М'я і прізвище: _____

Адреса: _____

Zip Code _____

Вакаційний заробіток для студентів

заповнити організування членів
Українського Народного Союзу.
Студенти! Голосіться на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303
або телефонуйте на число HENDERSON 5-8740;
Прямка лінія з Нью Йорку: Barclay 7-5337

Телефон: (201) 246-0549 (Office)
(201) 246-0549 (Residence)

South Bound Brook

MONUMENTS

127 Main Street So. Bound Brook, N.J. 08880

Office лише 3 блочки від Церкви-Пам'ятника
(Residence — 111 Walnut Avenue, 5 хвилин від Церкви-Пам'ятника)

Власник Ю. Безсонів

ВИКОНУЄМО ЗАМОВЛЕННЯ НА ПАМ'ЯТНИКИ,
МАВЗОЛЕЇ ТА СТАТУЇ В ГРАНІТІ, МАРМУРІ І
БРОНЗІ, — СТАВІМО НА ВСІХ КЛАДОВИЩАХ.

Найновіше видання Кооперативного Видавництва „ЧЕРВОНА КАЛИНА“

Володимир Галан

БАТЕРІЯ СМЕРТІ

Це книжка військовика і громадського діяча.
Сотні тисяч військовиків, батальйонні кольторові образи Леоніда Перфєвського прикрашують цю книжку. Мистецька обгортка Богдана Божемирського. Спомини починаються Шенією Артилерії — слова і мелодія Романа Купчинського.

Ціна в м'якій оправі: \$5.00. Замовлення і валежність (чеками або М. О.) слати на адресу:

"Svoboda"

88 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

✓ Немас пасливий майбутності без певності;
✓ Немас певності без забезпечення;
✓ Немас забезпечення без життєвого забезпечення у потрібній висоті.
✓ Забезпечиться достатньо
В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ!

ТАРЗАН. Ч. 6412. Наскакують на багатьох левів

Мамбо, провідник левів, який виправив батувів, раптом зупинився похити. Як це було серед високої трави, він занюхав гострий запах левів, які закрадалися... Ми відали, дорогі Тарзани, що дійсно до оселі левів. Мамбо каже, що з трави левів, обабіч нас! Гей, Мамбо! Вачу левів! Багато левів! Вони надходять!

Різне

Українське Вислужне Бюро

ROMAN PARCEL SERVICE

141 2nd Avenue, New York City
Tel.: 475-7430. Має на продаж обмежену кількість АБТ "ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗАС 1966" в ціні \$1,850.00. Уряд. год. від пошоди до суб. 8:30-6:00 нед. В неділю в СЕРПНІ ЗАКРИТО.

ПОШУКУЮ.

МІЖКАННЯ

5-6 кімнат, у гарному районі Джерсі Сіті, Балон, Юніон Сіті або Гобок. Трьох дорослих.
Тел. 378-2047

Real Estate

GLEN SPEY AREA

COUNTRY & LAKE PROPERTIES
Call: Gibson McLean
DAVIS R. CHANT
REALTORS
Eldred, N.Y. (914) 956-7682

FOR SALE

BAR, RESTAURANT & LIQUOR STORE

with personal residence, located on main highway, only 2 acres of land. Attr. price, terms negotiable.
Emil's Tavern, Rt. 24/35
Gardner, N.Y. 12535
Tel.: (914) 255-9774 or 755-0786

НА ПРОДАЖ

добре проєктований

БИЗНЕС І БЕНЗИНОВА

СТАЦІЯ — ГОСРЕРІЯ

— ЛАНЧОНЕТА.

При головній дорозі до Shore Points (між Філадельфією і Балтимором), в людському стані. Річний оборот \$100,000. Нагода для молодих, акорних людей. Причінна прода-стан здоров'я.
Телефон власника: (609) 476-2105

Розшук

АННА КУЧЕР з України, пошукує сестру

ОЛЕНУ МИХАЙЛІВНУ

дівоче прізвище Кучер і брата МИХАЙЛА КУЧЕРА.

Вийшли до Америки 1920 або 1921 р. Хто знає їх про них, або вони самі, прошу писати на адресу:

Mrs. Justyna Peltykova

101 Rutherford Blvd.

Clifton, N.J. 07014

НА ПРОДАЖ

МАЛЕ ПІДПРИЄМСТВО

ЧИЩЕННЯ ВІКОН

За інформаціями телефонувати від 6-9 год. веч.

(212) TW 9-7671

Funeral Directors

Theodore WOLININ, Inc.

Директор

Похоронного Заведення

123 East 7th Street

NEW YORK, N.Y. 10009

Tel.: GR 5-1437

СОЛІДНА ОБСЛУГА

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похороном в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

Контрольована температура. Модерна каліція до ужитку ДАРОМ.

PETER JAREMA

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y.

ORegon 4-2568

SINKOWSKY

FUNERAL SERVICE

2844 Westchester Avenue

NEW YORK, N.Y. 10461

Tel.: 885-2478

Директор

НОСОВ СЕНКОВСКИЙ

Заміщує влаштування похоронів в каліціях, воззавіжених в кожному районі міста. Похорони по мінімальним цінам.

Чи Ви вже замовили книжку „МАЄМО КАРДИНАЛА“

МАЄМО КАРДИНАЛА

У цій найбільш люксово виданій книжці утворювалося словом, документом та ілюстраціями — 55 в тому також у природних кольорах — одну з найбільш цікавих історій Української Католицької Церкви: найменування Митрополита-мученика Йосифа Сліпого на Кардинала Вселенської Церкви, а прибутку з продажу цієї книжки призначений на здійснення одного з великих задумів нашого Кардинала — на закінченню й зачатковану вже будову Українського Католицького Університету в Римі.

Тираж книжки, яка появилася в українському й англійському виданнях накладом Українського Народного Союзу, обмежений і тільки негайне замовлення може Вам забезпечити її висилку. Тож замовте її ще сьогодні, виповнюючи доданий до цього формуляру та пересилаючи його, разом із належністю за замовлену книжку чи книжки й еventуальною Вашою додатковою пожертвою на фонд Університету на адресу „Свобода“.

Усі замовлення на книжку, як і додаткові пожертви проголошуватися на сторінках „Свободи“.

СВОБОДА, 81-83 Grand Street
JERSEY CITY, N.J. 07303

ДО ВИДАВНИЦТВА „СВОБОДА“

Прохаю переслати мені..... примірник..... українського і..... примірник.....англомовного видання книжки „МАЄМО КАРДИНАЛА“ - „Our Ukrainian Cardinal“ у ціні по \$5.00 за примірник, на що я залучую готівкою (чеком - поштовим переказом) суму \$.....

Долучення до цього додатковий \$..... прохаю переслати як мою додаткову пожертву на ділі Українського Католицького Університету в Римі.

Name: _____

Дата: _____ Підпис: _____

Address: № _____ Street (Avenue) _____

City _____ State _____ Zip code _____